

Van Rijn - de Bruyn

Fruit-trees ■ Саженцы плодовых деревьев

ПИТОМНИК

ООО "Ван Райн - Де Брюн Украина"

ПИТОМНИК

Van Rijn - de Bruyn BV Голландия

www.vanrijn-debruyn.com

irene@urdzik.pl.ua

Украина, Днепропетровская обл.,
Никопольский р-н

+38 050 497 61 31

+38 0566 672 495

"Новини садівництва"
щоквартальний
науково-виробничий журнал
№1(91), січень-березень 2016р.

Засновники:

Украсадвинпром; Уманський національний університет садівництва; Інститут помології НААН; Мелітопольська дослідна станція садівництва; Подільська дослідна станція Інституту садівництва НААН

Зареєстрований Держком-видавком України
5.03.1994 р., серія KB 465

Головний редактор:

Мельник О.В., доктор с.-г. наук, професор

Редакційна колегія:

доктори с.-г. наук Балабак А.Ф.,
Бутило А.П., Копилов В.І.,
Копитко П.Г., Майдебур В.І.,
Хоменко І.І.; доктор екон. наук
Непочатенко О.О., кандидати с.-г.
наук Кучер М.Ф., Ріпамель-
ник В.П., Сенін В.В.; Рибак А.В.

Номер редагували:

Мельник О.В., Личенкова І.О.

Проект обкладинки
і верстання: Мельник О.В.

Підписка в редакції:
тел. 066 4886429, 096 5008455
і на сайті www.novsad.com

Адреса редакції:

Абон. скринька 543,
20305, м. Умань-5
Черкаської області.
Ел.пошта: novsad@ukr.net
тел. +38 04744 32326

Підписано до друку 18.ІІІ.2016
Формат 60х84 1/16
Обсяг 3 др. арк.

Надруковано в друкарні
фірми "Есе": 03142, м. Київ,
пр-т Акад. Вернадського, 34-1

Зміст

Актуально

Водні проблеми саду.....	2
Успіх зимівлі осмій.....	5

Захист саду

Захист від парші по-сучасному.....	6
------------------------------------	---

Розсадництво

Семимісячні саджанці для інтенсивного саду.....	10
--	----

Агротехніка

Чашовидна крона сливи й аличі з тимчасовим центром: італійський досвід.....	13
--	----

За рубежом

Ефективність виробництва яблук: польський досвід	21
Нове в ягідництві.....	27
Нове у формуванні й обрізуванні сливи й аличі.....	31

Нові культури і сорти

Сидрові сорти яблук	35
---------------------------	----

Переробка, реалізація

Різновиди динамічного газового середовища.....	37
Супермаркети вдосконалюють реалізацію.....	40

Фото на обкладинці:

Щеплена штамбовою формою фундука у дослідному центрі в Ерфурті, Німеччина (фото О.В. Мельника).

Продуктивність і якість врожаю з семимісячних саджанців у другому після садіння році (Klimek G., 2012 [3])

Показник	Глостер	Мутсу	Найдаред	Ред Джо-напринц	Чемпіон Рено 2
Число плодів, шт./дер.	25,2	6,3	32,6	17,0	14,3
Маса плоду, кг	0,24	0,32	0,21	0,28	0,28
Врожай з дерева, кг	6,05	2,03	7,09	4,86	4,04
Урожайність, т/га	33,6	11,3	47,3	32,4	26,9
Структура врожаю (за діаметром плоду), %					
65–69 мм	—	—	12	4	—
70–74 мм	8	8	12	8	—
75–79 мм	24	10	24	22	22
80–84 мм	30	26	16	30	42
85–89 мм	20	20	20	16	28
90–94 мм	10	30	6	10	6
95–99 мм	4	6	6	8	2
100–104 мм	4	—	4	2	—

у сортів Найдаред і Ред Джонапринц невелика частка плодів з меншим від 70 мм діаметром.

Перспективи

Отримані попередні дані свідчать про придатність некронованих саджанців для закладання інтенсивного саду. Проте це має бути матеріал із зимового щеплення, що забезпечує високу скороплідність і швидке нарощування врожаю плодів високої якості з суттєво нижчою від "стандартних" насаджень собівартістю.

Цей перспективний напрямок активно розвивають садівники з італійського Південного Тиролу, регіону Боденського озера на півдні Німеччини й останнім часом у Польщі. У цьому неодноразово пересвідчувалися українські садівники, учасники виїзних семінарів у науковій й освітній центри та садівничі господарства Західної Європи.

Література

1. Кароліус К. Сучасна технологія вирощування саджанців яблуні / Міжнародний семінар "Високоінтенсивні технології – в садівництві". – Умань, 2012.
2. Матеріали виїзних семінарів українських садівників у Західну Європу в 2010–2015 рр. – Уманський національний університет садівництва.
3. Najda J. W poszukiwaniu idealnego modelu // Sad nowoczesny. – 2012. – №11. – Р. 44-46.

(О.В. Мельник)

ЧАШОВИДНА КРОНА СЛИВИ Й АЛИЧІ З ТИМЧАСОВИМ ЦЕНТРОМ: італійський досвід

Сучасні конструкції насаджень сливи й аличі крупноплідної з раціональною технікою формування й обрізування дерев забезпечують швидкий вступ у плодоношення [1]. Формуючи чашовидну крону з тимчасовим центром (англ. – delayed vase, ital. – vasetto retardata), досягають суттєвого скорочення затрат ручної праці. Подібний спосіб формування ідеально підходить для персика, а на сливі й аличі крупноплідній добре вдається з ранньостиглими, не надто сильнорослими сортами [3].

Для сильнорослих сортів з розлогою кроною застосовують схему садіння 5 x 3,5 м, а для середньорослих з пірамідальною кроною – 4,5 x 3 м.

Сформоване дерево має штамп заввишки 40–50 см і ярус з чотирьох–п'яти основних гілок, розташованих на стовбурі до висоти 60 см над рівнем ґрунту (рис. 1). Крону спочатку формують з бічними гілками і центральним провідником, який певний час не видаляють (для контролю росту бічних гілок), пригнічуючи літнім та зимовим обрізуванням і навантажуючи плодами.

Отриманий з плодового розсадника саджанець з визрілою дере-

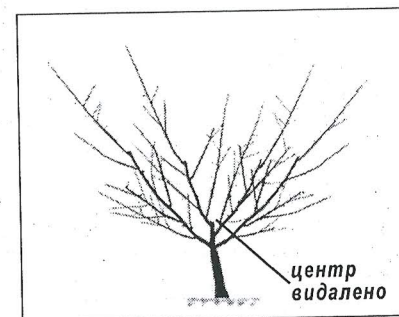

Рис. 1. Слива з чашоподібною кроною і тимчасовим центром [2].

виною і якісними бруньками після садіння не обрізують. В іншому випадку його вкорочують на так званий "повторний ріст", видаляючи надземну частину на 10–15 см вище місця щеплення. У другій половині літа видаляють лише бічні галузнення в зоні штамбу (на півметровій висоті від рівня ґрунту).

У три–чотирирічних дерев з достатнім числом розвинених гілок у кроні центральний провідник усувають після збору врожаю, отримуючи чашу з 4–5 основними гілками. У дерев, що надто активно ростуть, центральний провідник видаляють на рік пізніше.

Затіннення плононосної деревини на основних гілках попереджають літнім обрізуванням. У травні видаляють жировики, виллоподібні розгалуження і конкуренти пагонів продовження, наприкінці літа усувають надто сильні й обвислі гілки, а в зимовий період проріджують плононосну деревину.

Основні гілки додатково відхиляють розпірками під кутом 45°.

Післясадивне обрізування, перший рік формування

У якісних саджанців з достатнім числом придатних для формування першого ярусу здерев'янілих гілок не вкорочують провідник. Лише видаляють розгалуження в зоні штамбу до півметрової висоти над рівнем ґрунту.

З метою активізації росту гілок, потовщення центрального провідника і формування плононосної деревини видаляють всі прирости на верхівці центрального провідника, вертикально розташовані гілки і пагони–конкуренти всередині крони (рис. 2).

У саджанців з недостатньо сильним ростом вибирають основні гілки і видаляють зайві.

Влітку в зоні штамбу видаляють прирости – конкуренти майбутніх основних гілок чаші, і просвітлюють нижню частину крони. У дерев з недостатнім ростом підбирають вдало розташовані пагони для майбутніх гілок чаші (рис. 3).

Кінець першого року (дерева без листя). Наприкінці першої вегетації в якісного саджанця зазвичай сформовано центральний провідник і припідняті основні гілки з плононосною деревиною. Із закінченням вегетації (після опадання лис-

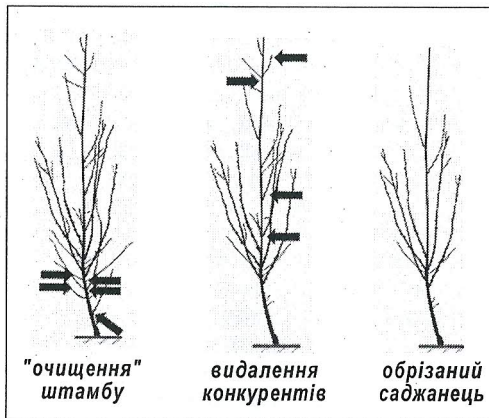

Рис. 2. Післясадивне формування якісного саджанця сливи й аличі крупноплідної (тут і далі пояснення в тексті [2]).

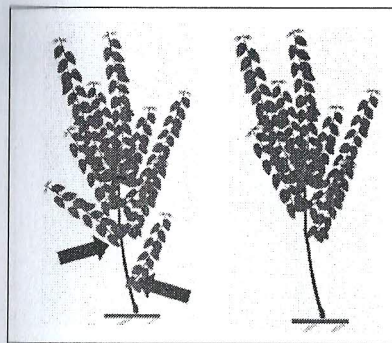

Рис. 3. Літні операції з якісними саджанцями в першому році (справа обрізане дерево) [2].

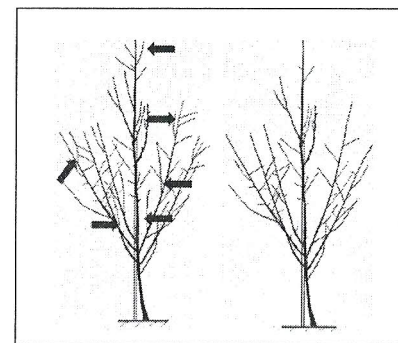

Рис. 4. Обрізування якісного саджанця наприкінці першого року (справа обрізане дерево) [2].

тя) взимку або наповесні на центральному провіднику та верхівках основних гілок майбутньої чаші видаляють сильнорослі прирости, а також конкуренти для основних гілок у нижній частині крони. Центральний провідник підв'язують до підпори (рис. 4).

Недостатньо якісні саджанці сливи або аличі крупноплідної – без бічних гілок або з малою їх кількістю чи невдалим розташуванням, – обрізують на висоті 60 см над рівнем ґрунту. З метою стимулювання росту бічні гілки обрізують із залишенням сучка (рис. 5).

Навесні вкорочений саджанець утворює сильнорослі пагони, з яких формують основні гілки майбутньої чаші.

Влітку видаляють низько розташовані гілки та розгалуження в 40-сантиметровій зоні штамбу (рис. 6, зліва).

Ослаблюючи упродовж вегетації надто активний провідник обрізуванням (з переведенням на бічну гілку), наприкінці першого року отримують крону зі збалансованою силою росту.

Серед сформованих приростів вибирають центральний провідник і

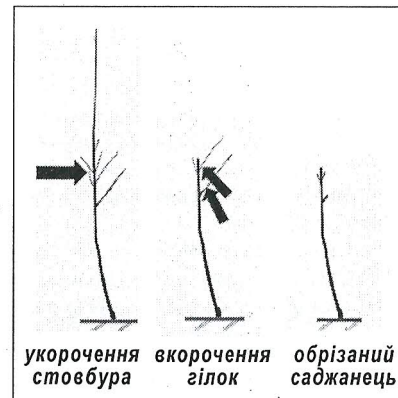

Рис. 5. Післясадивне обрізування саджанця без крони, з малим числом чи невдалим розташуванням бічних гілок [2].

підв'язують його до підпори (рис. 5, справа).

Залежно від активності росту, подальші операції виконують аналогічно формуванню якісного кронаваного саджанця (див. рис. 2-4).

Другий рік

Наявність розгалуженого центрального провідника, ріст якого обмежують сильнорослі гілки і навантаження врожаєм, стимулює формування тупого кута відходження основних гілок. Останні обрізують з переводом назовні крони, що забезпечує кут відходження 70-90° і високий врожай якісних плодів.

У стані спокою обрізування дерев аналогічне описаному вище для фази без листя (див. рис. 4).

За сприятливих ґрунтово-кліматичних умов сильнорослі сорти формують надмірну кількість пагонів, що обмежує доступ світла і гальмує розвиток основних гілок.

Під час вегетації дерев сильнорослих високоврожайних сортів проріджують сильнорослі пагони, що перешкоджають надходженню в крону світла і гальмують ріст гілок в середній і нижній частині крони (рис. 7).

Наприкінці другого року у дерев з якісних саджанців зазвичай сформовано центральний провідник і насичені гілочками і генеративними бруньками основні гілки.

Із закінченням вегетації (після опадання листя) взимку або напровесні для формування чаші вибирають три – чотири основні гілки. Конкуренти вкорочують, інші гілки видаляють (рис. 8).

Далі обрізують основні гілки з переводом на зовнішнє розгалуження. Проріджують плодоносні гілочки, просвітлюючи нижню частину крони.

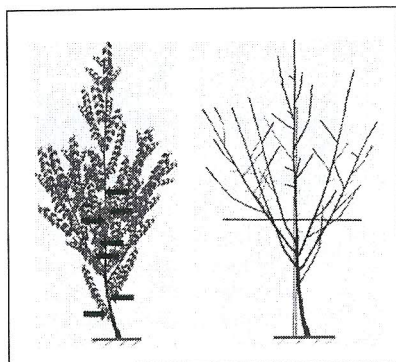

Рис. 6. Літнє обрізування неякісного саджанця сливи та аличі крупноплідної (зліва) і його вигляд з підпорою після першого року формування (справа) [2].

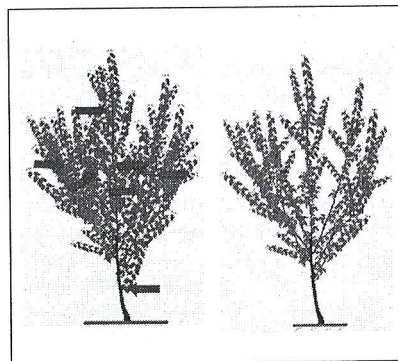

Рис. 7. Літнє обрізування в другому році; справа обрізане дерево [2].

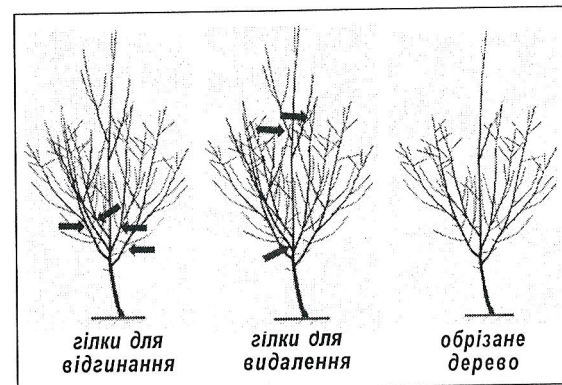

Рис. 8. Вибір (зліва) та обрізування (справа) основних гілок наприкінці другого року [2].

На центральному провіднику залишають лише слаброслу плодову деревину.

Кут відходження основних гілок часті збільшують розпірками. Подовженню основних гілок сприяють просвітленням верхівок (рис. 9).

Третій рік

У стані спокою обрізування дерев сливи та аличі крупноплідної аналогічне описаному вище для фази без листя.

Під час вегетації проріджують сильнорослі прирости, надаючи доступ світ-

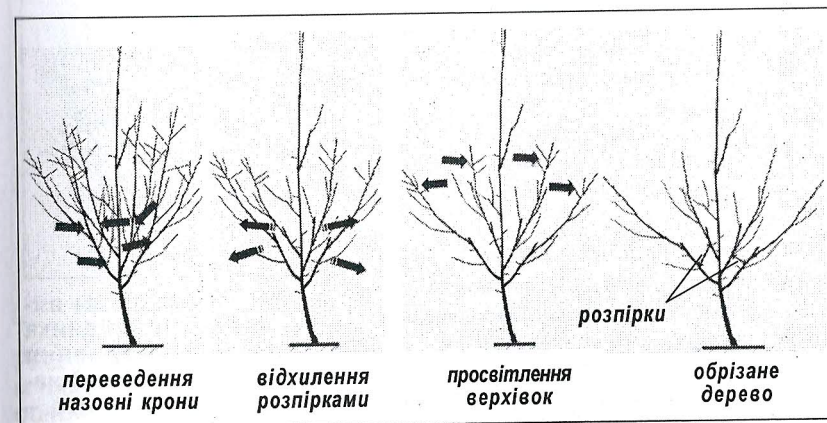

Рис. 10. Обрізування і відхилення гілок наприкінці другого року [2].

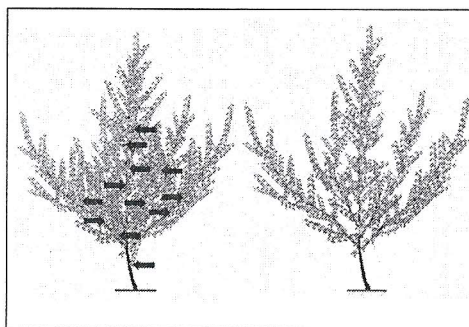

Рис. 11. Літнє обрізування в третьому році; справа обрізане дерево [2].

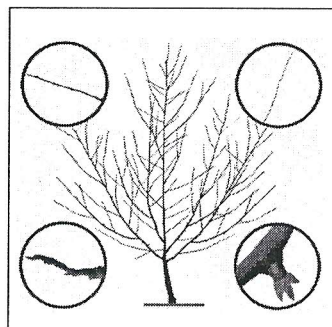

Рис. 12. Вдало сформована крона [2].

ла в середину крони (рис. 11).

Наприкінці третього року крона дерев сливи та аличі крупноплідної зазвичай підготовлена до створення чаші. На оптимально розташованих у просторі добре розвинених основних і другорядних гілках сформована плодоносна деревина (рис. 12).

У дерева з підготовленими для чашовидної крони основними гілками в кінці третього – на початку четвертого року частково видаляють центральний провідник, наполовину його вкорочуючи з переводом на слаборосле бічне розгалуження. Видаляють також сильнорослі прирости, що конкурують з основними гілками всередині крони (рис. 13).

Ріст активізують укороченням основних і другорядних гілок з переведенням назовні крони (рис. 14).

Плодоносне насадження

З четвертого року баланс між ростом і плодоношенням регулюють навантаженням урожаєм. Плодову деревину омолоджують залежно від сили росту помологічного сорту.

Центральний провідник плодоносних дерев повністю видаляють з переведенням на одну з основних гілок чаші. Для зниження висоти крони і

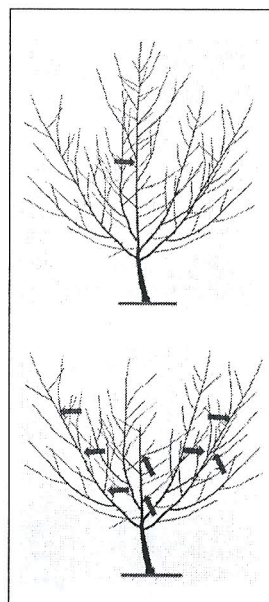

Рис. 13. Часткове видалення провідника (вгорі) і видалення приростів (унизу) наприкінці третього – на початку четвертого року [2].

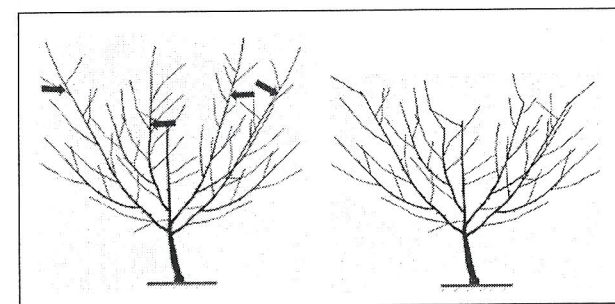

Рис. 14. Укорочення основних гілок (зліва), обрізане дерево (справа) наприкінці третього – на початку четвертого року [2].

стимулювання плодоношення в нижній її частині повторно вкорочують надто довгі основні гілки чаші з переводом на спрямовані назовні крони розгалуження (рис. 15).

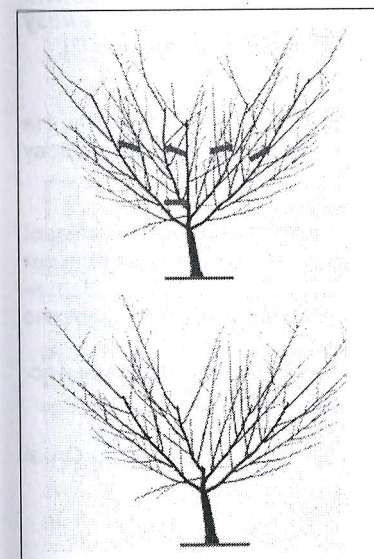

Рис. 15. Повне видалення тимчасового центру і зниження основних гілок у плодоносних дерев (угорі); внизу обрізане дерево [2].

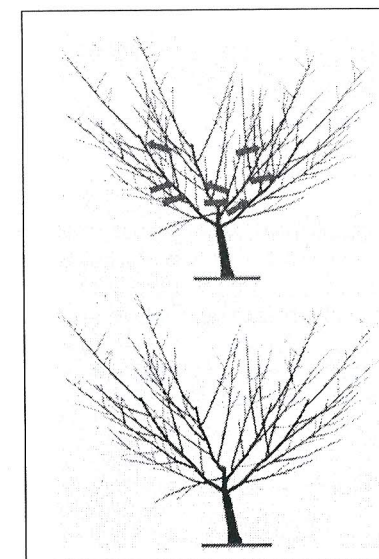

Рис. 16. Видалення конкурентів для пагонів продовження основних гілок у плодоносних дерев (угорі); внизу обрізане дерево [2].

На основних гілках чаші (рис. 16) дерев сливи й аличі крупноплідної видаляють конкуренти пагонів продовження основних гілок. Укорочують або видаляють сильнорослі вертикальні прирости (жировики), що перешкоджають проникненню світла всередину крони (рис. 17).

Активне плодоношення дерев сливи та аличі крупноплідної підтримують розрідженням крони з видаленням невдало

розташованих гілок та прорідженням гілок другого і третього порядків. На основних гілках і в центрі крони видаляють також недостатньо якісну плодову деревину.

Особливу увагу в плодоносному віці дерев сливи та аличі крупноплідної надають формуванню й оновленню плодової деревини. Роблять це шляхом видалення й укорочення вертикальних приростів та окремих гілок. Навантаження врожаєм регулюють укороченням дворічних плодових гілочок залежно від сили їх росту.

Для активізації росту і покращення якості плодів проріджують верхівки основних гілок чаші (рис. 18).

Подяка доктору Джуліано Драдзі за інформаційне забезпечення та Ользі Дрозд за переклади з італійської.

Література

1. Susino. – www.vivaizanzi.it/UserFiles/File/brochure/013Susino_ITA.pdf
2. Susino: palmetta e vasetto / Iper testo potatura. – Diegaro di Cesena: CPRV Soc. Coop, 2005. – P. 26-46.
3. Valli R. Arboricoltura generale e speciale. – Bologna: Edagricole, 1999. – P. 505-515.

(О.В. Мельник)

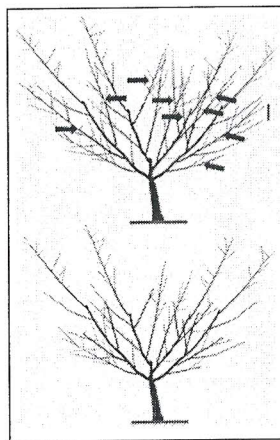

Рис. 17. Обрізування сильнорослих вертикальних приростів (угорі); внизу обрізане дерево [2].

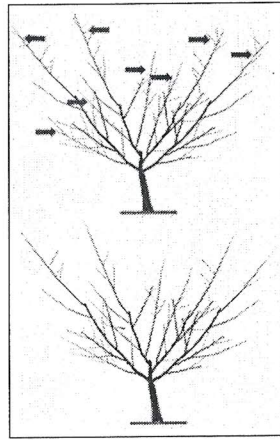

Рис. 18. Прорідження верхівок основних гілок у плодоносних дерев (угорі); внизу обрізане дерево [2].

ЗА РУБЕЖЕМ

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЯБЛУК: польський досвід

За матеріалами виступу професора Г. Клімка на Міжнародній конференції з агротехніки садівництва у Варшаві 12–13.01.2016 р. та зарубіжними публікаціями.

Передові польські садівничі господарства успішно модернізують виробництво яблук, отримуючи найвищі врожаї в максимально ущільнених насадженнях. Високої продуктивності яблуневих садів сприяють погодні умови, проте перспективи реалізації вирощеної продукції останнім часом туманні.

Введення ембарго стало випробуванням для експортерів на східні напрямки, але польські садівники успішно диверсифікували ринки збуту. Вже в сезоні 2014 р. на інші напрямки реалізовано близько 300 тис. тонн яблук, а на кінець травня 2015 р. – 900 тис. тонн.

Перспективним вважають найбільший у світі китайський ринок, хоча його освоєння триватиме роками. Серед можливих проблем – невідповідна сортова структура польських садів, де домінує Айдаред, та вимогливість нових ринків до якості яблука.

Економічні показники

Врожаї насаджень яблуні в польських спеціалізованих садівничих господарствах зросли з 30 т/га в 2004–2006 рр. до 36,8 т/га в 2011 р., а протягом останніх чотирьох років досягли рівня 40–45 т/га. Лише в 2007 і 2010 рр. середній показник нижчий за причини пошкоджень приморозками – відповідно 15,9 і 28 т/га.